

Besluit van de Vlaamse Regering over de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, artikel 20 en 87, §1, gewijzigd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993;
- het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, artikel 88, §1, derde lid, artikel 111, §1 en §2, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van (datum);
- het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, artikel 8, §1, tweede lid, en §2, eerste lid, 1° en 3°, artikel 8, §2, eerste lid, 5°, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2024, artikel 8, §2, eerste lid, 6°, artikel 8, §2, tweede lid, artikel 8, §3, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 12 december 2025, en tweede lid, artikel 22, §1, eerste lid, artikel 62, §1, eerste lid, 1°, artikel 67, §2, tweede lid, artikel 71, §1, tweede lid, gewijzigd bij het decreet van (datum), en artikel 76.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 12 februari 2026.
- De Mobiliteitsraad van Vlaanderen heeft advies gegeven op 24 april 2026.
- De Stad Antwerpen heeft advies gegeven op 13 mei 2026.
- De Raad van State heeft advies xxxxx/x gegeven op ... (datum), met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Initiatiefnemers

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk en de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust: het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust dat is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

Art. 2. Dit besluit is van toepassing op de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Hoofdstuk 2. Toezicht en opsporing

Afdeling 1. Aanstelling van de toezichthouders en officieren van gerechtelijke politie – hulpofficieren van de procureur des Konings

Art. 3. De gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg nv kan ter uitvoering van artikel 8, §2, eerste lid, 1°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv aanstellen als toezichthouder die bevoegd is voor de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

De leidend ambtenaar van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust kan ter uitvoering van artikel 8, §2, eerste lid, 1°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 personeelsleden van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust aanstellen als toezichthouder die bevoegd is voor de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

De personen, vermeld in artikel 8, §2, eerste lid, 5°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, kunnen worden aangesteld als toezichthouder die bevoegd is voor de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 zonder bijkomende voorwaarden.

De personen, vermeld in artikel 8, §2, eerste lid, 6°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, kunnen worden aangewezen als toezichthouder die bevoegd is voor de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022 als ze voldoen aan de opleidingsvereisten die op hen van toepassing zijn, vermeld in artikel 5 van dit besluit.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen kan voor de zone van de Scheldekaaien in de stad Antwerpen personeelsleden van de stad Antwerpen aanwijzen als toezichthouder die bevoegd is voor de volgende bepalingen en voorschriften, als ze voldoen aan de opleidingsvereisten die op hen van toepassing zijn, vermeld in artikel 5 van dit besluit:

- 1° de bepalingen over de politie van de Beneden-Zeeschelde, vastgesteld krachtens artikel 148 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022;
- 2° artikel 30, §2 tot en met §4, artikel 31, §3 en §4, artikel 41, §7, en artikel 43 van het koninklijk besluit van 23 september 1992 houdende scheepvaartreglement voor de Beneden-Zeeschelde.

Art. 4. §1. Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3, eerste, tweede, vierde of vijfde lid, verkrijgen de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings als ze daarvoor worden

aangewezen door de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, op voordracht van de entiteit of instantie die hen als toezichthouder heeft aangesteld.

§2. Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3 van dit besluit, verkrijgen de hoedanigheid van toezichthouder als vermeld in artikel 22, §1, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, als ze daarvoor worden aangewezen door de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, op voordracht van de entiteit of instantie die hen als toezichthouder heeft aangesteld.

§3. Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3, eerste en derde lid van dit besluit, verkrijgen de hoedanigheid van toezichthouder als vermeld in artikel 87, §1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, als ze daarvoor worden aangewezen door de gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg nv op voordracht van de entiteit of instantie die hen als toezichthouder heeft aangesteld.

Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3, tweede lid van dit besluit, verkrijgen de hoedanigheid van toezichthouder als vermeld in artikel 87, §1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, als ze daarvoor worden aangewezen door de leidend ambtenaar van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3, vierde lid van dit besluit, verkrijgen de hoedanigheid van toezichthouder als vermeld in artikel 87, §1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, als ze daarvoor worden aangewezen door de entiteit of instantie die hen als toezichthouder heeft aangesteld.

Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3, vijfde lid van dit besluit, verkrijgen de hoedanigheid van toezichthouder als vermeld in artikel 87, §1, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, als ze daarvoor worden aangewezen door het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen.

§4. Toezichthouders die zijn aangesteld conform artikel 3, eerste lid, tweede lid en vierde lid, van dit besluit, verkrijgen van rechtswege de hoedanigheid van personeelslid, in de zin van artikel 88, §1, derde lid van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

Afdeling 2. Opleiding

Art. 5. §1. In dit artikel wordt verstaan onder agentschap: het Agentschap Justitie en Handhaving dat is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving".

§2. Personen kunnen alleen worden aangewezen als toezichthouder als ze een opleiding hebben gevolgd die al de volgende modules omvat:

- 1° het proportionele gebruik van de bevoegdheden voor het toezicht en de opsporing, vermeld in hoofdstuk 2 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023;
- 2° processen-verbaal en verslagen van vaststelling opstellen;
- 3° communicatievaardigheden en conflictbeheersing;
- 4° verdachten en getuigen verhoren;
- 5° het gebruik van de bevoegdheid om beveiligingsmaatregelen op te leggen, vermeld in hoofdstuk 5 van het voormelde decreet.

§3. De modules, vermeld in paragraaf 2, worden aangeboden door instellingen die de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, daarvoor heeft erkend.

§4. Toezichthouders kunnen alleen op basis van artikel 8, §1, tweede lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 worden bekleed met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings als ze een opleiding hebben gevolgd over het gebruik van de specifieke bevoegdheden die verbonden zijn aan die hoedanigheid, die wordt aangeboden door instellingen die de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, daarvoor heeft erkend.

§5. Met het oog op hun erkenning richten de instellingen, vermeld in paragraaf 3 en 4, een aanvraag tot de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, waarin ze aantonen dat al de volgende erkenningsvoorwaarden zijn vervuld:

- 1° ze beschikken over gekwalificeerde medewerkers;
- 2° ze beschikken over de nodige lokalen en materiële uitrusting;
- 3° ze beschikken over leerplannen die een adequate invulling geven aan de leerdoelen van de modules, vermeld in paragraaf 2, en, in voorkomend geval, aan de opleiding, vermeld in paragraaf 4.

De Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, kan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

De Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, kan de erkenning van de instellingen, vermeld in paragraaf 3 en 4, opheffen als de instelling in kwestie niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in het eerste lid.

De besluiten van de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, over de erkenning of opheffing van de erkenning van de instellingen, vermeld in paragraaf 3 en 4, worden bekendgemaakt op de website van het agentschap.

Wijzigingen van de leerplannen, vermeld in het eerste lid, 3°, voor de modules, vermeld in paragraaf 2, en de opleiding, vermeld in paragraaf 4, worden ter goedkeuring voorgelegd aan het agentschap.

§6. De entiteit of de instelling die de opleiding of modules, vermeld in paragraaf 2 en 4, heeft verstrekt, verleent een attest als bewijs dat de opleidingen of modules zijn gevolgd.

§7. De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2 en 4, worden van toepassing een jaar nadat een of meer instellingen zijn erkend conform paragraaf 3 en 4.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2 en 4, gelden niet voor de personeelsleden van het operationele kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2 en 4, gelden niet voor de aanwijzing als toezichthouder van de personen, vermeld in artikel 107, eerste en tweede lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 of voor de personen die vanaf 8 september 2026 zijn aangesteld voordat de opleidingsvereisten van toepassing werden. Die personen volgen niettemin de modules en opleidingen, vermeld in dit artikel, zodra ze daarvoor worden opgeroepen door het agentschap of de entiteit die de toezichthouder heeft aangesteld.

De opleidingsvereiste, vermeld in paragraaf 2, 4°, geldt niet voor de personen die zijn benoemd of aangesteld als gebiedsverantwoordelijken door De Vlaamse Waterweg nv.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2, 3° tot en met 5°, gelden niet voor de personen die de Vlaamse Waterweg nv heeft benoemd of aangesteld als:

- 1° scheepvaartbegeleider;
- 2° scheepvaartbegeleider-expert (adjunct);
- 3° teamleider;
- 4° VTS-operator;
- 5° operator;
- 6° operator-expert;
- 7° senior operator;
- 8° verkeers- en waterplanner.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2, 3° tot en met 5°, gelden niet voor de personen die zijn benoemd of aangesteld als:

- 1° nautisch verkeersleider;
- 2° regioverkeersleider;
- 3° verkeersleider of nautisch dienstchef van de afdeling Scheepvaartbegeleiding van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust;
- 4° leidinggevende van de Vessel Traffic Services van de afdeling Scheepvaartbegeleiding van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust of de gemachtigde van de leidinggevende;
- 5° leidinggevende van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum of diens gemachtigde.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2, 3° en 4°, gelden niet voor de personen die zijn benoemd of aangesteld als:

- 1° havenagent;
- 2° havenluitenant;
- 3° nautisch toezichter;

- 4° adjunct-stadshaven;
- 5° stadshavenmeester van de stad Antwerpen.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2, 3° en 4°, en paragraaf 4, gelden niet voor de personen die zijn benoemd of aangesteld als haveninspecteur en havenkapitein.

De opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2, 3° en 4°, gelden niet voor de personeelsleden van de stad Antwerpen die zijn aangesteld conform artikel 3, vijfde lid.

§8. De Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, kan opleidingen, die zijn georganiseerd vóór de opleidingsvereisten, vermeld in paragraaf 2 en 4, van toepassing waren, gelijkstellen met alle of bepaalde opleidingen of modules, vermeld in paragraaf 2 en 4.

De Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, kan een lijst bepalen met gelijkwaardige diploma's en getuigschriften, waarvan de houders vrijgesteld zijn van alle of bepaalde opleidingen of modules, vermeld in paragraaf 2 en 4.

§9. In afwijking van paragraaf 2 en met behoud van de toepassing van paragraaf 7 kunnen personen die over de nodige kennis en eigenschappen beschikken, maar de vereiste opleiding nog niet hebben gevolgd, worden aangesteld als toezichthouder voor een niet-verlengbare termijn van vijf jaar.

§10. Toezichthouders, met inbegrip van de toezichthouders, vermeld in artikel 107, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, volgen bijscholing voor de onderwerpen van de modules, vermeld in paragraaf 2, als ze daarvoor worden opgeroepen door het agentschap.

Het eerste lid is niet van toepassing op de personeelsleden van het operationele kader van de politiediensten, vermeld in artikel 2 van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992.

Hoofdstuk 3. Beboetingsinstantie

Art. 6. De gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg nv wijst personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv aan die optreden als beboetingsinstantie als vermeld in artikel 111, §2, eerste lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

Hoofdstuk 4. Herstel

Afdeling 1. Herstelinstanties

Art. 7. De gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg nv wijst personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv aan die optreden als herstelinstantie als vermeld in artikel 111, §1, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

Afdeling 2. Herstelschikkingen

Art. 8. Als de financiële tegenwaarde van de publieke schade, vermeld in artikel 2, 24°, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, die niet feitelijk hersteld is conform artikel 48, §2, van het voormelde decreet, een begroot bedrag van 500.000 euro niet overstijgt, wordt de herstelschikking gesloten met de personeelsleden die de gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg nv aanwijst, vermeld in artikel 7 van dit besluit, en bekrachtigd door de gedelegeerd bestuurder.

Als de financiële tegenwaarde van de publieke schade, vermeld in artikel 2, 24°, van het voormelde decreet, die niet feitelijk hersteld is conform artikel 48, §2, van het voormelde decreet, een begroot bedrag van 500.000 euro overstijgt, wordt de herstelschikking gesloten met de personeelsleden die de gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg nv aanwijst, vermeld in artikel 7 van dit besluit, en bekrachtigd door de minister, bevoegd voor watergebonden mobiliteit en transport, of door de gemachtigde van de minister.

Hoofdstuk 5. Beveiliging

Art. 9. De beveiligingsmaatregelen, genomen op basis van artikel 49 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, die genomen zijn door toezichthouders van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust als vermeld in artikel 3, tweede lid, worden vrijgesteld van bekrachtiging ter uitvoering van artikel 67, §2, vierde lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023.

Hoofdstuk 6. Nadere regels voor de bewaring en teruggave van meegevoerde zaken

Art. 10. §1. Als zaken op grond van de bevoegdheid, vermeld in artikel 71, §1, tweede lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, worden meegevoerd en opgeslagen, meldt de gerechtsdeurwaarder, de toezichthouder of de herstelinstantie, vermeld in artikel 111, §1, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, dat in een verslag van bewaring. Een afschrift van het verslag van bewaring wordt verstrekt aan degene die de zaken onder beheer had en, als dat een andere persoon dan de rechthebbende is en als de rechthebbende bekend is, aan de rechthebbende.

§2. De gerechtsdeurwaarder, de toezichthouder of de herstelinstantie, vermeld in artikel 111, eerste lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, zorgt voor de bewaring van de opgeslagen zaken en geeft die zaken terug aan de rechthebbende.

De gerechtsdeurwaarder, de toezichthouder of de herstelinstantie, vermeld in het eerste lid, is bevoegd om de afgifte op te schorten tot de kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering van de bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissing, met inbegrip van de kosten voor de voorbereiding ervan, en de kosten van de bewaring zijn voldaan. Als geen van de rechthebbenden als herstellplichtige overtreder of houder van rechten als vermeld in artikel 71, §2, tweede lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, kan

worden beschouwd, kan de afgifte alleen afhankelijk worden gesteld van de betaling van de kosten van bewaring.

§3. Als de meegevoerde en opgeslagen zaken niet binnen negentig dagen nadat ze zijn meegevoerd, worden opgeëist door de rechthebbende, is de gerechtsdeurwaarder, de toezichthouder of de herstellinstantie gerechtigd ze te verkopen of, als verkoop niet mogelijk is, de zaken om niet aan een derde in eigendom over te dragen of te laten vernietigen.

De termijn van negentig dagen, vermeld in het eerste lid, wordt niet afgewacht als de kosten van bewaring, vermeerderd met de kosten die geraamd zijn voor de verkoop, de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging in verhouding tot de waarde van de zaak onevenredig hoog worden.

In voorkomend geval worden redelijke inspanningen geleverd om de rechthebbende te identificeren en tijdig op de hoogte te brengen van de voorgenomen eigendomsoverdracht of vernietiging.

Verkoop, eigendomsoverdracht om niet of vernietiging kan niet plaatsvinden binnen veertien dagen nadat het afschrift van het verslag van bewaring is verstrekt conform paragraaf 1, tenzij het zaken betreft die gevaarlijk zijn of die onderhevig zijn aan bederf.

Hoofdstuk 7. Beleidslijnen

Art. 11. De Vlaamse minister, bevoegd voor watergebonden mobiliteit en transport, en de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, kunnen, elk wat de eigen bevoegdheden betreft, de algemene beleidslijnen, vermeld in artikel 76, eerste lid, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, vaststellen in een ministerieel besluit, als ze alleen betrekking hebben op de gewenste toepassing of de voorgenomen interpretatie van de regels voor de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel

Art. 12. In artikel 32, §4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel wordt de zinsnede "de personen, vermeld in artikel 112 van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022," vervangen door de woorden "de toezichthouders die bevoegd zijn voor de handhaving van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022".

Art. 13. In artikel 37 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "de personen, vermeld in artikel 112 van het scheepvaartdecreet," vervangen door de woorden "de toezichthouders";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "de personen, vermeld in artikel 112 van het scheepvaartdecreet" vervangen door de woorden "de toezichthouders".

Afdeling 2. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 november 2024 tot toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet

Art. 14. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 november 2024 tot toelating van specifieke detectiemiddelen en voorwaarden om misdrijven en inbreuken vast te stellen als vermeld in het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022, en de reglementen ter uitvoering van het voormelde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede ", bestuurlijk opsporingsagent of agent van de gerechtelijke politie," wordt opgeheven;

2° punt 6° en punt 7° worden opgeheven.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Art. 15. De volgende regelingen worden opgeheven:

1° het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2023 tot vastlegging van opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden voor personeelsleden van bevoegde autoriteiten, waterwegbeheerders, havenbedrijven of het loodswezen die worden aangewezen als toezichthouder, bestuurlijk opsporingsagent of agent van gerechtelijke politie, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 31 mei 2024;

2° het besluit van de Vlaamse Regering van 2 september 2022 tot aanwijzing van de personeelsleden van De Vlaamse Waterweg nv die bevoegd zijn om beslissingen over bestuurlijke vervolging te nemen en bestuurlijke sancties op te leggen.

Art. 16. Dit besluit treedt in werking op 8 september 2026.

Art. 17. De Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de watergebonden mobiliteit en het watergebonden transport, zijn, ieder wat de eigen bevoegdheid betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER